

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Навчально-науковий інститут
філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання
СИЛАБУС
навчальної дисципліни
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
2024 рік вступу

Код дисципліни	ОК 23
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна дисципліна циклу професійної підготовки
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Українська мова і література)»
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS (180 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	Залік (5 сем.), іспити (6 сем.)

1. Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Лучкіна-Загородня Любов Василівна , канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	0990513978
E-mail:	lucljuba5@gmail.com
Профіль викладача	https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/naukovo-pedahohic-hni-pratsivnyky/412-luchkina-lyubov-vasilivna
Консультації	П'ятниця 15.00-16.00 https://us02web.zoom.us/j/9018558306?pwd=M0V5TEExmenNhZURNeWtaL1RaM2ZTUT09 Ідентифікатор конференції: 901 855 8306 Код доступу: 1234

2. Кількість часу на вивчення

		<i>Семестр</i>	
		5	6
Усього годин	90		90
Лекцій	18		14
Практичних занять	18		20
Лабораторних занять	0		4
Самостійна робота студента	54		54
Форма контролю		Залік	Іспит

3.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Найважливішим завданням освіти в Україні на сучасному етапі є залучення молоді до національної культури на основі рідної мови. Перегляд загальнокультурних й соціолінгвістичних підходів до вивчення української мови, яка має статус державної в суверенній Україні, зумовлює посилення уваги до фахової підготовки майбутніх учителів-словесників.

Провідна роль у системі підготовки вчителя української мови належить методиці навчання мови. Методика навчання української мови — один із профільних предметів на факультетах української філології вищих педагогічних освітніх закладів, який теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя української мови в загальноосвітній школі.

Пререквізити для успішного оволодіння змістом навчальної дисципліни «Методика навчання української мови»: загальні й фахові компетентності та результати навчання, які формуються під час вивчення навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності (Основи мовознавства та літературознавства)», «Педагогіка», «Психологія», «Філософія», «Історія та культура України», «Сучасна українська мова».

Постреквізити вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання української мови» (*освітні компоненти, для вивчення яких потрібні компетентності та результати навчання, сформовані під час вивчення ОК «Методика навчання української мови»*): «Виробнича педагогічна практика», «Виробнича педагогічна практика на робочому місці», «Курсова робота з методик навчання фахових дисциплін», «Комплексний кваліфікаційний екзамен з педагогіки та фахових методик навчання».

Пріоритетні напрями робочої програми:

1. *Мета навчальної дисципліни* – озброїти майбутніх учителів української мови не тільки міцними теоретичними знаннями та практичними вміннями, за допомогою яких вони могли б досягнути засвоєння учнями програмового матеріалу, виробити в них мовленнєву компетентність, а й найефективнішими формами організації навчального процесу, найдоцільнішими методами та прийомами навчання учнів на сучасному етапі розвитку загальноосвітніх закладів.

2. *Завдання навчального курсу:*

- підготовка майбутніх учителів української мови до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної школи (НУШ), реалізації концепцій мовної освіти в Україні;
- формування у майбутніх учителів національно свідомого ставлення до української мови як рідної і державної, розуміння її значення як предмета шкільного навчання та засобу вивчення інших предметів;
- забезпечення засвоєння здобувачами освіти системи теоретичних знань та професійних умінь, які допоможуть їм формувати в учнів мовну та мовленнєву компетенції, виховувати свідомих громадян України;
- навчання співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета, застосовувати педагогічні інновації;
- розвиток у здобувачів освіти пізнавальних інтересів, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з навчально-методичною літературою;
- формування у майбутніх учителів-словесників дослідницьких навичок, розвиток уміння здійснювати самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження;
- формування у здобувачів освіти професійно-методичних умінь;
- стимулювання науково-методичної творчості здобувачів освіти, прищеплювання творчого ставлення до вчительської праці.

Навчальна дисципліна має виразне **професійне спрямування** й тісно пов'язана з іншими навчальними дисциплінами, які внесені до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Середня освіта (Українська мова і література)».

Лекційний курс передбачає висвітлення сучасного стану науки і практики і є науково-теоретичною базою, що забезпечує усвідомлення й засвоєння конкретних прикладних питань вивчення мови в школі.

Проведення **практичних занять** визначається специфікою української мови як навчального предмета і цілями формування професійних умінь і навичок.

Мета **лабораторних занять** — формування у здобувачів освіти первинних професійних умінь і навичок на основі теоретичних відомостей, одержаних на лекціях та практичних заняттях, оволодіння деякими методами педагогічних досліджень. У процесі лабораторних занять студенти набувають умінь аналізувати уроки, які вони спостерігають, перевіряти учнівські зошити, проводити роботу над помилками тощо. Окремі лабораторні заняття можуть бути організовані в школі.

Зміст самостійної роботи, яка орієнтована на систематизацію, узагальнення й поглиблення набутих теоретичних знань та практичних умінь, містить завдання різного типу: реферування першоджерел, підготовку повідомлень (доповідей), творчі завдання: моделювання аудіовізуальних матеріалів, виступ-презентацію, написання відгуку на підручник, складання логічних схем, таблиць тощо.

Ключові поняття курсу: *методика, лінгводидактика, метод, принцип, прийом, засіб, тип, урок, система, програма, підручник, посібник, технологія навчання, позакласна робота, факультативне заняття, курс за вибором, мета і зміст навчання, освітня діяльність, знання, уміння і навички; психологічні і психолінгвістичні основи навчання української мови; моделювання; структура і тип уроку; пізнавальна самостійність школярів; методична робота; передовий педагогічний досвід; мовленнєвий розвиток, мовлення, види мовленнєвої діяльності і мовленнєвих умінь; монологічне та діалогічне мовлення; текст, структура, стилі і типи висловлювань, переказ, види переказів, лінгвістичний аналіз тексту, твір; риторика, стилістика, обдаровані учні, МАН.*

Реалізація мети і завдань курсу здійснюватиметься на основі глибокого аналізу теоретичних та практичних здобутків у методиці навчання мови взагалі й української зокрема.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.

ЗК 10. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення у професійній діяльності, мотивувати здобувачів освіти, колег та батьків до досягнення спільної мети.

ЗК 11. Здатність до міжособистісної взаємодії, до роботи в команді та автономно, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні (у тому числі дистанційні) технології навчання.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах освіти, практиці навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.

ФК 5. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного досвіду.

ФК 7. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 9. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття та породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та писемній формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти в процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 11. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси з метою удосконалення навчально-методичного забезпечення для проведення занять.

ФК 12. Здатність визначати і враховувати вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти під час аналізу особливостей сприйняття й засвоєння ними навчальної інформації.

ФК 14 Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (здобувачі освіти, учителі, батьки та ін.).

ФК 15. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів розв'язання проблем в освітньому процесі.

ФК 16. Здатність прогнозувати ефективність і результативність освітнього процесу з метою планування та корекції навчальної діяльності здобувачів освіти, зокрема тих, які мають обмежені можливості, проєктувати осередки навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням здоров'язбережувальних технологій.

ФК 17. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

ФК 18. Здатність до використання інновацій у професійній діяльності в галузі освітніх і лінгвістичних досліджень для проведення власного наукового дослідження, узагальнення й оприлюднення результатів розроблення актуальної проблеми (у науково-методичних виданнях, виступах тощо).

ФК 19. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу, закономірності розвитку та вікові особливості здобувачів освіти, зокрема тих, що мають обмежені можливості.

ПРН 2. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.

ПРН 6. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури, зарубіжної літератури для закладів освіти та практичні шляхи їх реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 7. Уміє творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, міжнародний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 8. Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 17. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі.

ПРН 18. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 19. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРН 20. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРН 21. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 23. Організовує освітній процес у закладах загальної середньої освіти, співпрацю учнів, ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

ПРН 25. Здатний навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 27. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 7, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання

Методи навчання:

словесні (лекція, бесіда, диспут);

наочні (демонстрування, ілюстрування);

практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, виконання вправ);

інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Кількість годин, відведених на:		
		аудиторні заняття		самостійну роботу (СР)
		лекції	Практичні / лабораторні	
I семестр				
МОДУЛЬ 1 /Змістовий модуль 1. Організація освітнього процесу з методики української мови. Особливості організації занять з української мови в загальноосвітніх навчальних закладах				

1	Методика української мови як наука і фахова дисципліна. Українська мова як навчальна дисципліна в загальноосвітній школі	2	2	4
2	Професійні вимоги до вчителя словесності	2		4
Модуль 1 / Змістовий модуль 2. Методичні шляхи організації вивчення української мови в закладах загальної середньої освіти				
3	Програми й підручники з української мови. Електронний підручник з мови	2	2	4
4	Методи, прийоми та засоби навчання української мови Інноваційні методи та прийоми навчання мови	2	2	3
5	Типологія та технологія сучасного уроку української мови.	2	2	5
6	Інтегровані уроки. Нетрадиційні форми уроків з мови. Інноваційні форми занять з української мови	2	2/2	4
Модуль 2/ змістовий модуль 3. «Особливості методики вивчення основних розділів шкільного курсу української мови»				
7	Методика вивчення фонетики, орфоєпії і графіки	2	2	4
8	Методика вивчення лексикології і фразеології	2	2	3
9	Методика вивчення будови слова й словотворення	2	2	3
10	Методика вивчення частин мови	2	2	5
11	Методика навчання орфографії	2	2	5
12	Методика вивчення синтаксису	2	2	5
13	Методика навчання пунктуації	2	2	5
Модуль 3/ змістовий модуль 4. «Методика розвитку мовлення учнів. Формування комунікативних умінь та мовленнєвої компетенції»				
14	Стилістика та риторика у формуванні комунікативної особистості	2	2	4
15	Розвиток усного мовлення учнів на уроках української мови	1	2	5
16	Розвиток писемного мовлення учнів на уроках української мови	2	1	4
17	Особливості методичної роботи в класах НУШ	2	2/2	4
Модуль 4 / Змістовий модуль 5. Всебічний розвиток учнів на уроках української мови та в позаурочній роботі				

18	Позакласна робота з української мови	-	1	4
19	Шкільний мовний кабінет	-	1	2
20	Робота з обдарованими учнями	1	2	2
Разом		34	34/4	78

6 семестр

Практичні та лабораторні заняття											Самостійна робота										Модуль ий контроль	Форма семестро вої атестації – залік
Максимальна кількість балів – 60											Максимальна кількість балів - 20										Максима льна кількість балів - 9	Максима льна кількість балів - 10
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	ПЗ №5	ПЗ №6	ПЗ №7	ПЗ №8	ЛЗ №1	Л №2	Л №3	СР №1	СР №2	СР №3	СР №4	СР №5	СР №6	СР №7	СР №8	СР №9	СР №10	МК № 1	10
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Рівні навчальних досягнень студентів
A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни

F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни
---	------	---

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS

Оцінювання в системі <u>ECTS</u>	Оцінювання за 100-бальною шкалою	Критерії оцінювання
A	90-100	<p>Здобувач вищої освіти володіє теоретичними відомостями з дисципліни, знає законодавчі документи, класифікацію уроків, структуру, знає методичні підходи до навчання мови, вільно оперує методичними поняттями й категоріями. Здатен систематизувати й узагальнювати теоретичний матеріал, створювати опорні матеріали (конспекти, фрагменти уроків). Повно розкриває питання під час відповіді, з опертям на вивчений матеріал та знання із суміжних фундаментальних наук (педагогіки, психології тощо). Чітко, логічно, правильно висловлює власні думки. Під час відповіді ілюструє теоретичний матеріал прикладами, порівнює, аналізує. Володіє законами мисленнево-мовленневої діяльності. Усні й писемні тексти конструює з дотриманням мовних норм. Аналізує власні й чужі конспекти, робить рекомендаційні узагальнення. Виконує методичний аналіз конспекту. Виконує всі завдання для самопідготовки (репродуктивні, реконструктивні, творчі) до практичних занять, у встановлений термін складає самостійну роботу. Активно бере участь в індивідуальних творчих та науково-пошукових проєктах. Безпомилково виконує завдання контрольних робіт. Виявляє небайдужість до власного мовлення, етики та етикету спілкування, працює над підвищенням культури професійного та побутового мовлення.</p>
B	82-89	<p>Студент виявляє повне розуміння матеріалу курсу, але при цьому допускає деякі помилки, які сам може виправити після зауважень викладача, та поодинокі огріхи в послідовності викладу матеріалу чи мовленневому оформленні відповідно до мовно-літературних норм.</p> <p>Правильно використовує різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; стилістично правильно оформлює власну думку для розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.</p>

		<p>Знає функціональні стилі української літературної мови, основні ознаки стилів, жанри їх реалізації, власне мовні особливості.</p> <p>Правильно добирає мовні засоби відповідно до ситуації спілкування, знає ознаки культури фахового мовлення і застосовує їх на практиці.</p> <p>Володіє навичками доцільної побудови промови, різними способами переконання і видами аргументації.</p> <p>Володіє уміннями складання та оформлення різних видів документів, навичками комунікативно виправданого використання мовних засобів відповідно до мети і обставин спілкування.</p> <p>Добре володіє термінологією обраного фаху, знає характерні ознаки та основні вимоги до термінів, способи словотворення української термінології.</p> <p>Знає специфічні риси і основні ознаки наукового стилю, аналізує наукові тексти, робить необхідні записи, виписки відповідно до поставленої мети; правильно оформлює результати наукової діяльності, допускаючи незначні неточності щодо оформлення реквізитів наукових робіт.</p> <p>Правильно редагує, коригує та перекладає наукові тексти за допомогою різних типів словників; застосовує основні коректурні знаки для виправлення текстового оригіналу.</p> <p>У відповіді допускає 1 - 2 незначні неточності у використанні термінології чи тлумаченні мовних явищ, самостійно вирішує поставлені завдання.</p>
С	74-81	<p>Студент засвоїв основні поняття про мовну, мовленнєву, комунікативну компетенцію, володіє основними нормами літературної мови у професійній сфері, але допускає окремі помилки щодо мовних норм в усному і писемному мовленні.</p> <p>Знає види документів за класифікаційними ознаками, але може допускати помилки у розташуванні й оформленні реквізитів документів.</p> <p>Добре володіє термінологією обраного фаху, називає характерні ознаки та основні вимоги до термінів, але не завжди може пояснити способи словотворення української термінології.</p> <p>Знає жанри наукового мовлення та особливості їх оформлювання, але допускає деякі помилки в оформленні бібліографічного опису джерел, покликань. Добирає мовні кліше для написання наукових текстів.</p>

		<p>Володіє способами перекладу стійких словосполучень, але допускає окремі помилки під час редагування та перекладу текстів.</p>
D	64-73	<p>Студент виявляє знання й розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно та допускає помилки в формулюванні правил, виконанні практичних завдань; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває невпевненість у доборі необхідних ілюстрацій; викладає матеріал непослідовно; допускає помилки в мовленнєвому оформленні; не дбає про культуру усного та писемного професійного мовлення.</p> <p>Орієнтується в різновидах мовних норм, але не завжди може на прикладах проілюструвати їх.</p> <p>Добирає мовні засоби ізольовано, не може застосувати їх до конкретної ситуації мовлення чи відповідно до сфери вживання.</p> <p>Допускає помилки в оформленні реквізитів ділових паперів.</p> <p>Володіє термінологією майбутньої спеціальності, але не знається на тенденціях термінотворення. Допускає ряд серйозних помилок у використанні спеціальної термінології та інтерпретації явищ.</p> <p>Називає деякі особливості професійного наукового викладу думки, але допускає значні помилки в оформленні навчально-наукових текстів.</p> <p>Володіє основами редагування текстів, допускає помилки під час перекладу текстів з російської мови українською.</p>
E	60-63	<p>Студент викладає теоретичний матеріал на репродуктивному рівні, не вміє самостійно зробити висновок; знає деякі мовні норми, але допускає значні помилки у їх вживанні. Не може пояснити, які норми літературної мови порушено.</p> <p>Допускає значні помилки в оформленні реквізитів ділових паперів, не завжди вміє дібрати типові мовні звороти, які треба використовувати під час складання різних типів документів.</p> <p>Недостатньо засвоїв термінознавчий комплекс, необхідний у майбутній фаховій діяльності, не дотримується національних стандартів щодо системи термінів.</p> <p>Не знає особливостей наукового тексту, не може назвати всі види наукових робіт. Допускає серйозні помилки під час оформлення й написання рефератів, тез, анотацій тощо.</p>

		Знає основи редагування текстів, допускає лексичні, морфологічні, синтаксичні й стилістичні помилки.
FX	35-59	<p>Студент має фрагментарні знання з тем курсу, не може навести приклади, допускає грубі помилки у формулюванні визначень і правил, що спотворює їх зміст. Спостерігається непослідовність у висловленні думок, низька мовна культура, порушення етичних норм.</p> <p>Знає деякі норми літературної мови, але не може застосувати їх на практиці. У відповіді відсутня логіка і обґрунтування теоретичних положень дисципліни.</p> <p>Не вироблені навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері:</p> <p>Не володіє культурою монологу, діалогу, полілогу; прийомами та навичками ділового спілкування під час індивідуального чи колективного обговорення професійних проблем.</p> <p>Не знає правил укладання текстів документів, розташування реквізитів, не володіє навичками оформлювання ділових паперів.</p> <p>Не володіє достатньо термінознавчим комплексом, необхідним у майбутній фаховій діяльності. Не може пояснити всі способи творення термінів.</p> <p>Не орієнтується в жанрах наукового мовлення, не знає всіх видів наукових робіт, допускає грубі помилки в їх оформленні.</p> <p>Не знає видів словників та навичками послуговування різними типами словників.</p> <p>Допускає серйозні помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою, не володіє навичками редагування.</p>
F	1-34	Студент не володіє знаннями, уміннями, навичками для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері. Потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень курсу.

6. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет і завдання методики навчання української мови.
2. Рідна мова – основа інтелектуального і духовного розвитку особистості.

3. Навчання української мови в умовах реалізації Концепції Нової української школи
4. Лінгвістичні основи та комунікативне спрямування навчання української мови.
5. Закономірності навчання української мови. Психологічні та дидактичні основи навчання української мови.
6. Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання.
7. Зміст і принципи побудови курсу «Рідна мова». Основні етапи вивчення української мови.
8. Варіантність структури і змісту курсу «Рідна мова» в 5-9 класах і в 10-12 класах.
9. Поглиблений курс української мови. Факультативні та спеціальні курси української мови.
10. Принципи побудови шкільних підручників.
11. Програми і підручники з української мови в НУШ.
12. Проблема уроку в сучасній лінгводидактиці.
13. Класифікація уроків.
14. Особливості структури уроку мови. Планування уроків мови та підготовка до них.
15. Технологія сучасного уроку мови.
16. Нетрадиційні (нестандартні) уроки мови.
17. Проблеми сучасного уроку української мови в НУШ.
18. Спостереження й аналіз уроку.
19. Методи і прийоми навчання української мови. Характеристика.
20. Комп'ютеризоване навчання.
21. Інтерактивні методи навчання.
22. Системний підхід у навчанні мови. Проблемність у навчанні.
23. Засоби навчання.
24. Методика навчання фонетики.
25. Методика навчання графіки.
26. Методика навчання орфоепії.
27. Особливості вивчення лексикології.
28. Зміст і форми словникової роботи. Словникові вправи. Робота із словниками. Лексична робота на уроках граматики.
29. Особливості засвоєння фразеології.
30. Методика навчання будови слова і словотвору.
31. Основні поняття граматики.
32. Особливості вивчення морфології.
33. Методика навчання орфографії.
34. Особливості вивчення синтаксису.
35. Методика навчання пунктуації.
36. Основні напрями роботи з розвитку зв'язного мовлення і принципи мовленнєвої підготовки учнів.
37. Мовленнєвознавчі поняття і шляхи їх засвоєння. Ознайомлення з мовленнєвими нормами та комунікативними якостями мовлення.
38. Удосконалення рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Аудіювання, читання.
39. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності. Говоріння, письмо.
40. Аналіз тексту. Помилки в мовленні учнів.
41. Види переказів.
42. Учнівські твори.
43. Предмет і завдання шкільної стилістики. Функціонально-стилістичне спрямування у вивченні мови.
44. Опрацювання стилів мовлення у 5-7 класах.
45. Узагальнення і систематизація набутих знань із стилістики. Стилістичні вправи. Формування стилістичних умінь та навичок.
46. Елементи риторики в 5-9 класах. Уроки риторики в старших класах.
47. Основні вимоги до формування мовної особистості старшокласників.
48. Особливості узагальнення і систематизації найважливіших відомостей з мови.

49. Поглиблення і систематизація знань, умінь і навичок з культури мовлення, стилістики, риторики, культури спілкування.
50. Роль і місце позакласної та позашкільної роботи в системі навчання української мови. Форми і зміст позакласної та позашкільної роботи.
51. Шкільний кабінет української мови.
52. Значення і форми методичної роботи вчителя української мови.
53. Шляхи і засоби підвищення кваліфікації вчителів.
54. Робота шкільних методичних об'єднань.
55. Аналіз здобутих знань у процесі вивчення дисципліни.
56. Перспективи власних досліджень у галузі методики навчання української мови.
57. Шляхи власного становлення як вчителя української мови і літератури у ЗЗСО.

Рекомендована література

Основна

1. Дороз В.Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах. Центр учбової літератури, 2021. 386 с.
2. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови. методичний поради́ник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового навчального року : методичні рекомендації/ за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засекіної: Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2022. 296 с.
3. Костів О., Сколоздра-Шепітко О. Методика викладання української мови: навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 202 с. <https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/Metodyka-vykladannia-ukrainskoi-movy.-Posibnyk.pdf>
4. Крок у професію. Методика викладання української мови: навч. посібник / О.В.Кульбаська, О.В.Кардашук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. 256 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5271/1/Kulbabska%2C%20Shatilova_2022_Metodyka%20navchannia%20ukrainskoi%20movy%20u%20ZVO.pdf
5. Кучерук О.А. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка. Житомир: Видавництво ЖДУ імені І. Франка, 2007. 182с.
6. Кучерук О.А. Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика : [монографія]. Житомир: Видавництво ЖДУ імені І. Франка, 2011. 420 с.
7. Методика викладання в школі. Теорія і практика / За ред. С. Петкова. КНТ, 2021. 216 с.
8. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.Пентилюк. К., 2005. 400 с.
9. Модельні навчальні програми. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»: веб-сайт. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ninavchal-ni-prohramy/>.
10. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика : норми і термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
11. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
12. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови : навч. посіб. / Н.М. Остапенко, Т. В. Симоненко, В. М. Руденко. К. : ВЦ “Академія”, 2016. 248 с.
13. Подлевська Н.В. Методика навчання української мови у ЗЗСО: методичні рекомендації до практичних занять для студентів ОПП «Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська)». Хмельницький, 2022. 105 с.
14. Попович А. С. Практикум з методики навчання української мови в 5-9 класах закладів

- загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 220 с.
15. Потапенко О. І., Потапенко Г. І., Кожуховська Л. П., Довбня Л. Е., Чубань Т. В. Методика навчання української мови в ДВНЗ та середніх освітніх закладах. Кредитно-модульний курс: Навч.-метод. посіб. для студ. філол. спец. ВНЗ. К. : Міленіум, 2006.
 16. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс : Посібник для студентів пед. університетів та інститутів / Кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2011. 366 с.
 17. Семенов О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 224 с.
 18. Семенов О., Ячменик М.М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя словесника до використання засобів медіаосвіти: монографія. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 211 с.
 19. Семенов О.М. Навчання української мови і літератури у вимірах ключових компетентностей: методичний посібник. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. 212 с. URL: <http://surl.li/njpqi>
 20. Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посіб. / Кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук К. : Ленвіт, 2015. 320 с.
 21. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. 352 с.

Додаткова література

1. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://cutt.ly/1Q7kSGY>
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році. Мовно-літературна освітня галузь: лист Міністерства освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/uploads/public/66d/ffe/c4c/66dffec4c92d_2958213439.pdf
3. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» – URL: <https://mon.gov.ua/news/informatsiine-povidomlennia>
4. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М. Українська мова. 5-6 класи: модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Київ, 2021. 53 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1xIY5Ja2rMBHxHFC9bMSOtfG4VVSZuMw/view?usp=sharing>
5. Українська мова. 5-6 класи: модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти / О.В.Заболотний, В.В.Заболотний, В.П.Лавринчук, К.В.Плівачук, Т.Д.Попова. Київ, 2021. 63 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1DzL9Eu9UXz73oINyRRFI2sMTqvcCLcd/view?usp=sharing>
6. Українська мова. 7-9 класи: модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти / Н.Б.Голуб, О.М.Горошкіна. Київ, 2023. 46 с. – URL: <https://drive.google.com/file/d/1FwHFSvq2UqjQVR5HPdzc-dXBEIA1UIo6/view?usp=sharing>
7. Українська мова. 7-9 класи: модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти / О.В.Заболотний, В.В.Заболотний, В.П.Лавринчук, К.В.Плівачук, Т.Д.Попова. Київ, 2023. 73 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1FbS56Y_usoc88oc0Ez_ruRFfleDkAAF/view?usp=sharing
8. Українська мова. 5-9 класи: програма для загальноосвітніх навчальних закладів / укладачі: Г.Т.Шелехова, М.І.Пентиліук, В.І.Новосьолова, Т.Д.Гнаткович, Н.Б.Коржова, К.В.Таранік-Ткачук): наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804. – URL: <https://cutt.ly/XO7kYcx>
9. Нова українська школа. Дорожня карта реформи базової та профільної школи: проєкт для обговорення / Вакуленко Т., Гриневич Л., Лінник О. та інші; за заг. ред. Л.

Гриневич. Київ: АКМЕ ГРУП, 2021. 46 с. URL: <https://cutt.ly/CTiJU5S>